

Fyra kompetensområden för förskolläraryrket vid Örebro universitet

Förskollärare har ett stort och viktigt uppdrag som kräver kunskaper och förmågor inom en rad olika områden. Genom omsorg och lek lägger de grunden för barnens livslånga lärande och utveckling. De är viktiga aktörer i att främja demokratiska värderingar och utveckla kunskaper som bidrar till en hållbar samhällsutveckling. Förskolläraryrket ska ge studenterna möjlighet att bilda sig och utveckla kunskaper och förmågor för att möta yrkeslivets högt ställda krav, och därtill ge dem verktyg att fortsätta sin professionsutveckling i sitt yrkesutövande.

Nedanstående rubriker beskriver fyra kompetensområden för förskolläraryrket vid Örebro universitet. Förskolläraryrket är komplext och i det vardagliga arbetet använder förskollärare många olika kompetenser samtidigt. Överlappningar mellan innehållet under respektive rubrik är därför oundvikligt.

Under de verksamhetsförlagda delarna av utbildningen ska texterna användas som utgångspunkt för kontinuerliga formativa samtal och reflektioner mellan student och handledare.

Den ledande förskolläraren

Förskolan är en plats där barn med olika erfarenheter, förutsättningar och behov möts. Den ledande förskolläraren skapar ett inkluderande klimat som präglas av gemenskap, trygghet och omsorg. I ledarskapet ingår att vara en inkännande och gränssättande vuxen som på ett empatiskt och konstruktivt sätt kan förebygga och hantera konflikter. Den ledande förskolläraren förstår sitt uppdrags omfattning och gränserna mellan det personliga och det privata. Hen bjuder in till samarbete och dialog med vårdnadshavare och kan samarbeta med andra professioner i och utanför förskolan. Den ledande förskolläraren visar engagemang för barns rättigheter och inflytande i utbildningen. Hen reflekterar över ledarskapets betydelse för barns lek och lärande, samt deras emotionella, sociala och fysiska utveckling. Förskolläraren har kunskaper och förmågor att leda andra vuxnas processer i förskolan. Dessutom är den ledande förskolläraren medveten om sin roll för individ och samhälle och i att främja demokrati, jämställdhet och hållbar utveckling.

Den ämneskunnige förskolläraren

Den ämneskunnige förskolläraren har både bred och fördjupad kunskap om läroplanens olika ämnesområden och hur de kan omsättas i såväl temainriktade som lekinriktade arbetssätt i utbildningen. Den ämneskunnige förskolläraren ser varje ämnesområde både som en egen helhet och som en del av ett större sammanhang och kan förhålla sig kritiskt till innehållet. Med detta som grund kan hen skapa lärandesituationer som bjuder in barnen till att uppleva olika ämnesområdets värde och mening samt utvecklar deras olika förmågor, kunskaper och kompetenser.

Den undervisningsskicklige förskolläraren

Den undervisningsskicklige förskolläraren fångar upp barns intresse, förundran och nyfikenhet i undervisningen. Hen använder barns tidigare erfarenheter, förkunskaper och olika sätt att lära för att skapa goda lärandesituationer. Hen engagerar och utmanar barn i sitt eget lärande genom lekinriktade och kreativa arbetssätt. I både spontan och planerad undervisning skapar förskolläraren också förutsättningar för ett ömsesidigt lärande och växande. Den undervisningsskicklige förskolläraren använder leken och olika skapande aktiviteter för att utforma varierade, stimulerande och utmanande lärandesituationer med utgångspunkt i läroplanens mål.

Den undervisningsskicklige förskolläraren gör medvetna allmändidaktiska och ämnesdidaktiska val vad gäller syfte, innehåll, arbetsformer och plats i undervisningen. Hen uppmärksammar och följer barns lek, tankar och skapande uttryck över tid för att utvärdera och vidareutveckla sin undervisning och låta både barn och förskollärare få syn på lärandet.

Den lärande förskolläraren

Den lärande förskolläraren har ett reflekterande och undersökande förhållningssätt till undervisningen och den pedagogiska verksamheten i stort. Hen drivs av en vilja att förstå och utveckla förutsättningar för lek, lärande och omsorg genom undervisning, organisation och lärmiljöer. Den lärande förskolläraren har förmåga att systematiskt dokumentera, följa upp, utvärdera och utveckla undervisningen och verksamheten på ett konstruktivt sätt tillsammans med kollegor och barn. Hen är öppen för ny kunskap och skapar själv erfarenhetsbaserad kunskap genom att systematiskt undersöka, analysera och reflektera över både egna och andras undervisningspraktiker.

Den lärande förskolläraren är medveten om sina styrkor och svagheter och har förmåga att identifiera sitt behov av professionsutveckling. Det innebär att hen ser ett kontinuerligt lärande, såväl det egna som det kollegiala, som en självklar del i sin yrkespraktik.